

Brygida Solga

Politechnika Opolska
Wydział Ekonomii i Zarządzania
Katedra Polityki Regionalnej
brygidasol@wp.pl

POLITYKA MIGRACYJNA POLSKI I JEJ REGIONALNY WYMIAR

Streszczenie: Polska jest ważnym krajem emigracyjnym o znaczącej skali wyjazdów. Istotnym zadaniem kształtującej się polityki migracyjnej staje się w związku z tym minimalizowanie negatywnych skutków masowych wyjazdów i maksymalizowanie korzyści wynikających z tego procesu. W Polsce wzrasta jednocześnie liczba przyjeżdżających cudzoziemców i trzeba spodziewać się, że w miarę wzrostu atrakcyjności społeczno-gospodarczej kraju grupa ta będzie coraz większa. Dyskusja nad charakterem polityki (i)migracyjnej, a zwłaszcza integracyjnej, staje się w związku z tym nieunikniona. Wzrastający napływ cudzoziemców i duża skala emigracji nabierają wreszcie szczególnego znaczenia w kontekście prognozowanych zmian demograficznych. W tym znaczeniu polityka migracyjna stanowić może zatem także komplementarne narzędzie rozwiązywania problemów wynikających z tych zmian.

Słowa kluczowe: emigracja, imigracja, polityka migracyjna.

Wprowadzenie

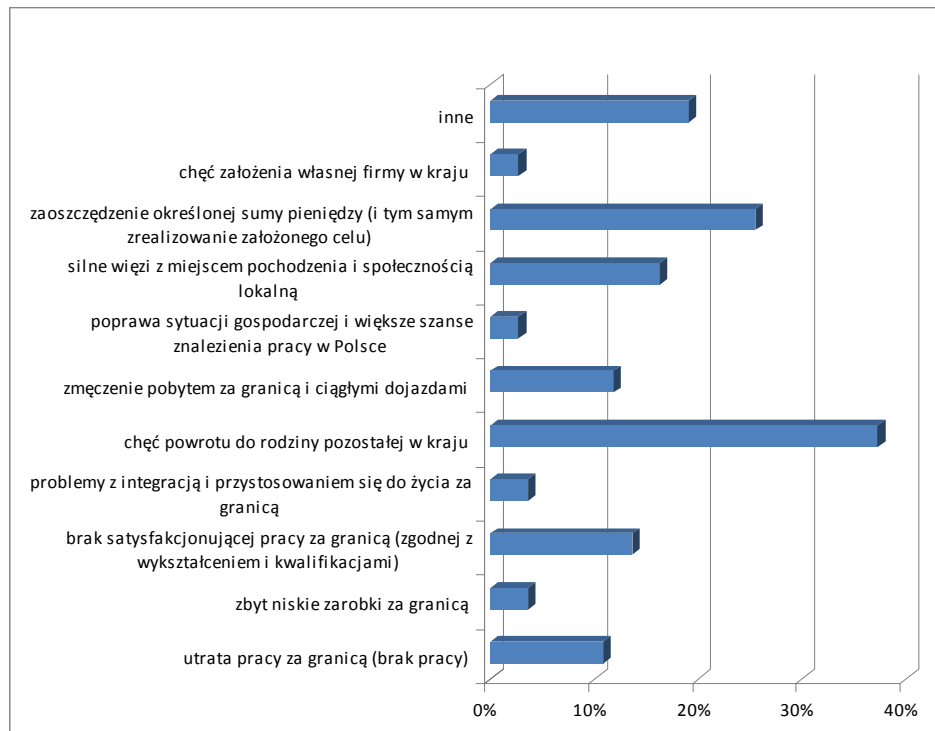
Dyskusja na temat polityki migracyjnej w Polsce jest istotna co najmniej z trzech powodów. Po pierwsze dlatego, że Polska wciąż jest ważnym krajem emigracyjnym, w którym skala wyjazdów jest znacząca. Jednocześnie zachodzą istotne przekształcenia w strukturze demograficznej migrantów i kierunkach emigracji, a skutki wyjazdów są coraz bardziej odczuwane w obszarze demograficznym i ekonomicznym. Tym samym migracje zagraniczne stają się sporym wyzwaniem dla rozwoju wielu regionów w Polsce. Ważnym zadaniem kształtującej się polityki migracyjnej staje się w związku z tym minimalizowanie negatywnych skutków masowych wyjazdów i maksymalizowanie korzyści wynikających z tego procesu.

Kolejnym powodem dyskusji nad kształtem polityki migracyjnej jest wzrastająca liczba przyjeżdżających do Polski cudzoziemców. Mimo że imigrację należy jeszcze uznawać za zjawisko o ograniczonym zakresie w sensie liczbowym, to trzeba się spodziewać, że w miarę wzrostu atrakcyjności społeczno-gospodarczej Polska przyciągać będzie coraz większą grupę imigrantów. Dyskusja nad charakterem polityki (i)migracyjnej, a zwłaszcza integracyjnej, staje się w związku z tym istotna i nieunikniona.

Wzrastający napływ cudzoziemców i wciąż znacząca skala emigracji z Polski nabierają wreszcie szczególnego znaczenia w kontekście prognozowanych zmian demograficznych. Znaczny ubytek ludności, głębokie zmiany w strukturze ludności według wieku i starzenie się populacji w perspektywie kilku następnych dekad stają się ważnym wyzwaniem, przed którym stoi polskie społeczeństwo. Polityka migracyjna stanowić może zatem także ważne – komplementarne w stosunku do pozostałych polityk publicznych, zwłaszcza polityki prorodzinnej i rynku pracy – narzędzie rozwiązywania problemów wynikających z tych zmian.

1. Skala i charakter współczesnych procesów migracji zagranicznych w Polsce

Polska wciąż jest krajem o przewadze emigracji. Od wielu lat skala emigracji utrzymuje się na poziomie ok. 2 mln osób. W świetle danych GUS w 2011 r. ok. 2 mln 18 tys. osób przebywało za granicą przez okres powyżej 3 miesięcy, w tym 1 mln 565 tys. przez co najmniej 12 miesięcy [Narodowy Spis..., 2013]. W grupie wyjeżdżających wzrasta zatem odsetek migrantów długookresowych, co może oznaczać, że emigranci z Polski coraz częściej podejmują decyzję o pozostaniu na stałe za granicą. Ponad 80% emigrantów jest w wieku produkcyjnym, a najliczniejsza jest grupa w wieku 25-29 lat. Taki kraj jak Polska ewidentnie traci więc osoby młode, w wieku prokreacji i największej aktywności zawodowej. Co więcej, w grupie emigrantów wzrasta udział osób o względnie wysokim poziomie wykształcenia. Ok. 1,2 mln z nich posiada wykształcenie co najmniej średnie, w tym ponad 400 tys. to osoby z wykształceniem wyższym. Niestety problemem jest status polskich emigrantów na zagranicznych rynkach pracy. Mimo że część z nich ma szansę pracować w zawodach wymagających wyższych kwalifikacji, to zdecydowana większość, nawet z wyższym wykształceniem, zatrudniona jest w drugorzędnych sektorach gospodarek państw przyjmujących [Trevena, 2012]. Oznacza to, że w polskich realiach mamy do czynienia ze zjawiskiem *brain waste* oraz deprecjacji kwalifikacji migrantów.

Rys. 1. Powody powrotu do kraju w świetle badań pt. *Wypracowanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy*

Źródło: Solga [2013a, s. 29].

Wśród wyjeżdżających wzrasta nie tylko udział osób młodych, ale również osób w stanie wolnym. Ta ostatnia cecha może oznaczać większe możliwości stałego osiedlenia się za granicą i założenia tam rodziny. Pewna część emigrantów z Polski rozważa powrót do kraju, ale ostatnie lata pokazują, że strumień migracji powrotnych słabnie i wydaje się, że wśród emigrantów coraz częstsze są strategie ukierunkowane na osiedlenie się za granicą [Anacka, Fihel, 2014]. Tym niemniej jeśli weźmie się pod uwagę zróżnicowane powody powrotów (rys. 1), nie powinien umknąć uwadze potencjał reemigracyjny, zwłaszcza w kontekście wyzwań demograficznych, przed którymi stoi polskie społeczeństwo.

Mimo wyraźnie odpływowego charakteru Polska jest krajem, w którym w ostatnich latach wzrosła skala imigracji. Z danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców wynika, że w 2013 r. w Polsce przebywało legalnie ok. 120 tys. cudzoziemców, najczęściej pochodzących z Ukrainy (31%), następnie z Wietnamu (11%) i Rosji (10%). W tym samym roku (2013) przyjęto najczęściej w dotychczasowej historii

wniosków o nadanie statusu uchodźcy (ponad 15 tys.), wśród wnioskodawców 85% stanowili obywatele Rosji. W 2014 r. liczba osób składających tego typu wnioski drastycznie spadła (do ok. 8 tys.), istotnej zmianie uległa też struktura narodowościowa wnioskodawców. Działo się tak za sprawą sytuacji politycznej na Ukrainie, w której wyniku zwiększeniu uległa liczba obywateli Ukrainy poszukujących w Polsce ochrony.

Jednocześnie z danych Eurostatu wynika, że Polska w 2013 r. wydała cudzoziemcom spoza Unii Europejskiej – zaraz po Wielkiej Brytanii – najwięcej zezwoleń na pobyt (ponad 270 tys.). Większość z nich (ok. 51%) dotyczyła zezwoleń wydanych w związku z zatrudnieniem. Dla porównania, znacznie mniej zezwoleń wydały Włochy (ok. 240 tys.), Francja (ok. 212 tys.) oraz Niemcy (ok. 199 tys.), czyli kraje ze znacznie dłuższymi niż Polska tradycjami przyjmowania imigrantów (tabela 1).

Tabela 1. Liczba zezwoleń pobytowych udzielonych cudzoziemcom w krajach UE w 2013 r.

Kraj	Razem	Rodzina	Edukacja	Zatrudnienie	Inne
UK	724,248	95,028	183,197	108,552	337,471
PL	273,886	2,628	23,007	141,668	106,583
IT	243,954	108,358	27,083	80,726	27,787
FR	212,098	91,232	62,747	17,480	40,639
DE	199,925	82,492	45,955	27,788	43,690
ES	196,242	107,620	26,416	50,171	12,035
SE	99,122	43,156	7,474	17,189	31,303
NL	64,739	25,376	12,878	12,673	13,812
CZ	45,544	10,311	6,215	18,263	10,755
BE	42,463	22,266	5,902	4,347	9,948
AT	34,308	12,652	5,538	3,555	12,563
IE	32,780	2,042	21,394	4,018	5,326
DK	31,311	9,068	7,463	10,684	4,096
PT	26,593	12,224	4,734	6,394	3,241
FI	21,112	7,909	5,314	4,719	3,170
EL	17,510	10,108	1,106	1,197	5,099
HU	16,833	4,058	5,515	3,561	3,699
CY	11,455	1,230	1,397	6,613	2,215
RO	11,160	4,155	3,692	1,542	1,771
SI	8,271	3,923	596	3,674	78
LV	7,615	3,521	808	793	2,493
BG	6,436	2,242	935	334	2,925
LT	4,601	988	603	2,822	188
SK	4,416	1,411	829	1,624	552
LU	4,169	2,153	404	1,272	340
HR	3,320	2,154	185	599	382
EE	2,496	1,103	498	579	316
UE razem	2,346,607	669,408	461,885	532,837	682,477

Źródło: [www 1].

W ostatnich latach wzrasta też liczba polskich pracodawców deklarujących chęć zatrudnienia cudzoziemców (w ramach tzw. systemu uproszczonego). W 2014 r. zarejestrowano ponad 330 tys. takich oświadczeń, co stanowi 60-procentowy wzrost w stosunku do roku poprzedniego [Europejska Sieć Migracyjna]. Zdecydowaną większość oświadczeń zarejestrowano w związku z pracą obywateli Ukrainy (96%).

2. Polityka migracyjna Polski i jej regionalny wymiar

Wielowymiarowy charakter migracji zagranicznych w Polsce – masowa emigracja i postępująca imigracja – powoduje, że wzrasta znaczenie kształtującego się systemu polityki migracyjnej. Na dzień dzisiejszy wykładnią obowiązującej strategii migracyjnej kraju jest przyjęty przez Radę Ministrów w 2012 r. dokument pt. *Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania* [Polityka migracyjna Polski..., 2012]. W 2014 r. przyjęto plan wdrażania dla tego dokumentu, który zawiera katalog podejmowanych działań oraz propozycje rozwiązań mających na celu realizację przyjętych założeń wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wdrożenie oraz określeniem kosztów wprowadzanych instrumentów i źródeł finansowania planowanych wydatków [Plan wdrażania..., 2014].

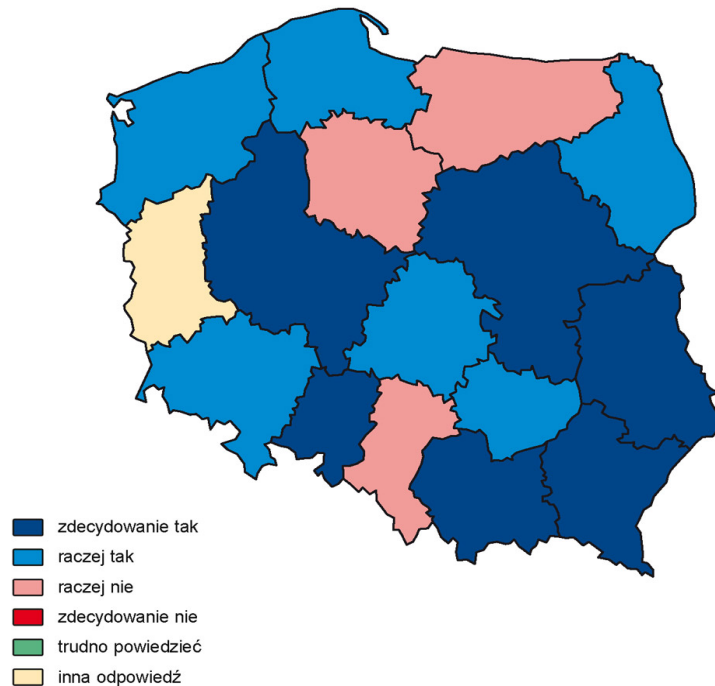
W sytuacji, gdy postulat sformułowania założeń polityki migracyjnej pojawił się w Polsce już na początku lat 90. XX w., fakt wypracowania dokumentu będącego punktem wyjścia do kształtowania długofalowej polityki migracyjnej trzeba ocenić pozytywnie. Należy jednak zauważyć, że dokument ten odnosi się głównie do problematyki imigracji, pomijając prawie zupełnie zagadnienie emigracji czy reemigracji. Z perspektywy obecnej sytuacji migracyjnej Polski (zdecydowana przewaga emigracji nad imigracją), jak również z punktu widzenia samej definicji polityki migracyjnej, z której wynika, że jest to system obejmujący działania państwa wobec własnej diaspory oraz wobec cudzoziemców przebywających na jego terytorium [Chałupczak i in., 2014], jest to kwestia co najmniej zastanawiająca.

Oczywiście, Polska jako kraj demokratyczny ma ograniczone możliwości realnego oddziaływania na decyzje indywidualne dotyczące pozostania w kraju, wyjazdu czy powrotu. Jednak ma duży wpływ na tworzenie systemu wsparcia instytucjonalnego (np. dla osób powracających z zagranicy), możliwość tworzenia polityki informacyjnej skierowanej do osób podejmujących decyzję o emigracji, czy wreszcie promowanie takich wyjazdów czasowych, które umożliwia-

ją rozwój osobowy i możliwości inwestycyjne wyjeżdżających. Przede wszystkim jednak instytucje publiczne mają kluczowy wpływ na te obszary życia społecznego, które w bezpośredni sposób warunkują decyzje o emigracji, związane ze stabilnym zatrudnieniem, wysokością wynagrodzeń, jakością systemu zabezpieczenia społecznego oraz poziomem szkolnictwa. Oznacza to, że polityka migracyjna powinna być systemem kompleksowym, obejmującym zagadnienia dotyczące zarówno imigracji, jak i emigracji, reemigracji, a nawet potencjalnej emigracji, a także systemem zintegrowanym z innymi politykami publicznymi.

Masowa emigracja, wzrastająca imigracja, niesłabnący potencjał migracyjny oraz – bardziej oczekiwane niż realne – powroty Polaków z emigracji są dużym wyzwaniem dla tych regionów, z których pochodzą emigranci lub do których powracają oni z zagranicy [Rożnowski, Sieniow 2013; Heffner, Solga, 2014]. Doświadczenia te powodują, że rozwiązania wypracowane w obszarze polityki migracyjnej na poziomie centralnym nie są wystarczające, ich dopełnieniem powinny być konkretne instrumenty skierowane do samorządów terytorialnych [Kubiciel-Lodzińska, 2013]. Z badań wynika [Solga, 2013b], że przedstawiciele władz regionalnych większości polskich województw za celowe uważają nawet formułowanie na poziomie regionalnym polityki migracyjnej i nadanie jej zasad podobnych do tych, które kształtują inne polityki publiczne, np. politykę pomocy społecznej, oświatową, rynku pracy (rys. 2). Przedsięwzięcie to – nielatte do realizacji – w rzeczywistości wymaga sformułowania konkretnych zasad, zwłaszcza prawnych oraz finansowych, i być może powołania dodatkowych podmiotów, realizujących określone zadania z obszaru szeroko rozumianych zagadnień migracyjnych.

Instrumenty polityki migracyjnej na poziomie regionalnym powinny być elementem spójnego i skoordynowanego systemu oraz odnosić się do wszystkich grup migracyjnych. W przypadku emigrantów najważniejsze wydają się działania mające na celu podtrzymywanie więzi migrantów z obszarem pochodzenia, na przykład poprzez funkcjonowanie portali informujących o aktualnej sytuacji w kraju/regionie, o sytuacji mieszkaniowej czy sytuacji na rynku pracy i możliwościach założenia własnej firmy. Działania promujące zmiany zachodzące w kraju/regionie czy nawet organizowanie w największych skupiskach polonijnych spotkań z przedstawicielami określonych instytucji, np. władz samorządowych, przedsiębiorców, ekspertów rynku pracy, również mogą przynieść pozytywne efekty. Wreszcie angażowanie emigrantów w życie społeczno-kulturalne regionu pochodzenia (np. poprzez lokalne stowarzyszenia) pozwoli na podtrzymanie więzi z krajem pochodzenia.

Rys. 2. Opinia przedstawicieli władz regionalnych na temat zasadności tworzenia regionalnej polityki migracyjnej

Źródło: Solga [2013b, s. 337].

Podobnie w przypadku osób, które zamierzają powrócić z zagranicy lub już to zrobiły, najważniejsza jest rzetelna informacja o kraju/regionie, zwłaszcza o możliwościach związanych z zatrudnieniem. Elementami katalogu instrumentów wobec reemigrantów powinno być także wsparcie instytucjonalne dotyczące spraw urzędowych związanych z powrotem, doradztwo zawodowe, oferty szkoleniowe pozwalające na podniesienie kwalifikacji lub przekwalifikowanie się. Z pewnością należy wypracować też określone narzędzia psychologiczne do zastosowania w niejednokrotnie trudnym procesie reintegracji osób powracających.

Imigranci z kolei wymagają wsparcia w kwestiach mieszkaniowych oraz związanych z zatrudnieniem. Pomijając sprawy formalne związane z pozwoleniem na pracę, przedłużeniem pobytu i sprawami meldunkowymi¹, dużym wy-

¹ W 2014 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach [Ustawa o cudzoziemcach]. Przyjęte rozwiązania prawne i instytucjonalne wpisują się w założenia polityki migracyjnej określonej w dokumencie pt. *Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania*. Ustawa wprowadziła szereg ułatwień dla cudzoziemców, np. wydłużyła z 2 do 3 lat maksymalny okres, na który cudzoziemcom może być udzielone zezwolenie na pobyt

zwaniem, przed którym stoi polskie społeczeństwo jest wypracowanie strategii integracji. Jednym z jej ważnych elementów z pewnością będą działania edukacyjne dla pracodawców zatrudniających obcokrajowców w zakresie kultury kraju pochodzenia pracowników i budowanie umiejętności zapobiegania konfliktom między pracownikami polskimi i cudzoziemcami.

Nie mniej istotne są wreszcie działania wobec potencjalnych emigrantów, tak aby decyzje o wyjeździe były podejmowane w sposób racjonalny. Dlatego ważna jest informacja na temat możliwości podjęcia pracy za granicą oraz systemów zabezpieczenia społecznego w poszczególnych krajach. Warto rozwinąć też doradztwo zawodowe obejmujące analizę ścieżki zawodowej uwzględniającej (lub nie) wyjazd zagraniczny w oparciu o indywidualne możliwości i plany zawodowe, pomoc w wyborze najwłaściwszego kierunku migracyjnego i aktywności zawodowej oraz uświadomienie pozazawodowych konsekwencji decyzji o emigracji.

Podsumowanie

Polityka migracyjna w takim kraju jak Polska powinna być ważnym instrumentem służącym minimalizowaniu strat i maksymalizowaniu korzyści wynikających z międzynarodowej mobilności. Najczęściej zagadnienie to podnoszone jest w kontekście imigracji i prognozowanych zmian demograficznych. Demograficzny efekt imigracji jest jednak dość ograniczony. Aby zrównoważyć ubytki ludnościowe, napływ cudzoziemców musiałby mieć niemal masowy charakter, co jest nierealne. Poza tym ocenia się, że w drugim pokoleniu imigranci przyjmują wzorce kulturowe w zakresie prokreacji społeczeństwa przyjmującego. Tym niemniej z uwagi na prognozowane niekorzystne zmiany demograficzne cudzoziemcy będą potrzebni na polskim rynku pracy, aby złagodzić przewidywane niedobory i stać się źródłem pozyskiwania nowych kadr. Ważnym wyzwaniem polityki migracyjnej jest więc wypracowanie strategii integracji społecznej, ekonomicznej i kulturowej cudzoziemców z polskim społeczeństwem.

Zagadnienie polityki migracyjnej podnoszone jest też w kontekście emigracji Polaków i reemigracji, lecz w tym znaczeniu mamy do czynienia z dużo

czasowy. Wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy cudzoziemiec może złożyć podczas legalnego pobytu, w dogodnym dla siebie momencie bez konieczności wystąpienia z wnioskiem przynajmniej 45 dni przed końcem ważności wizy lub aktualnego zezwolenia na pobyt. Ustawa umożliwia także pobyt cudzoziemskim absolwentom polskich uczelni po zakończeniu studiów w związku z poszukiwaniem pracy w Polsce. Od momentu wejścia w życie ustawy MSW obserwuje rosnące zainteresowanie ze strony cudzoziemców, w tym z Ukrainy, możliwościami skorzystania z rozwiązań przewidzianych w ustawie.

trudniejszymi wyzwaniami. Długofalowy odpływ migracyjny może na przykład być punktem wyjścia do reform strukturalnych, zwiększających efektywność rynków pracy, wcześniej „rozgęszczonych” na skutek masowego odpływu nadwyżek zasobów pracy [Kaczmarczyk, Okólski, 2008]. Z uwagi na słabnący strumień migracji powrotnych możliwości wykorzystania powracających emigrantów jako czynnika odmładzającego strukturę populacji stają się coraz mniejsze. Mimo to nie powinien umknąć uwadze potencjał osób rozważających powrót do kraju, gdyż mogą one stać się ważnymi aktorami zmian społecznych i ekonomicznych w kraju.

Aby osiągnąć istotny efekt demograficzny i ekonomiczny, Polskę należy uczynić krajem bardziej atrakcyjnym, co oznacza, że polityka migracyjna powinna być powiązana z długofalową i kompleksową strategią na rzecz wzrostu konkurencyjności kraju, i ta kwestia staje się kluczowa w sposobie postrzegania roli tej polityki w rozwiązywaniu problemów i wykorzystywaniu szans wynikających z międzynarodowej mobilności.

Literatura

- Anacka M., Fihel A. (2014), *Migracje powrotne Polaków* [w:] M. Lesińska, M. Okólski, K. Slany, B. Solga (red.), *Dekada członkostwa Polski w UE. Społeczne skutki emigracji Polaków po 2004 roku*, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, Komitet Badań nad Migracjami PAN, Warszawa.
- Chałupczak H., Firlit-Fesnak G., Lesińska M., Solga B. (2014), *Polityka migracyjna Polski wobec najnowszej emigracji Polaków po 2004 roku* [w:] M. Lesińska, M. Okólski, K. Slany, B. Solga (red.), *Dekada członkostwa Polski w UE. Społeczne skutki emigracji Polaków po 2004 roku*, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, Komitet Badań nad Migracjami PAN, Warszawa.
- Europejska Sieć Migracyjna, <https://www.emn.gov.pl> (dostęp: 23.01.2015).
- Heffner K., Solga B. (2014), *Zmieniająca się rola migracji zagranicznych w rozwoju regionów w Polsce* [w:] M. Lesińska, M. Okólski, K. Slany, B. Solga (red.), *Dekada członkostwa Polski w UE. Społeczne skutki emigracji Polaków po 2004 roku*, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, Komitet Badań nad Migracjami PAN, Warszawa.
- Kaczmarczyk P., Okólski M. (2008), *Demographic and Labour Market Impacts of Migration on Poland*, „Oxford Review of Economic Policy”, No. 24/3.
- Kubiciel-Lodzińska S. (2013), *Regionalna polityka (i)migracyjna jako narzędzie stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (ze szczególnym uwzględnieniem woj. opolskiego)*, „Barometr Regionalny. Analizy i Prognozy”, nr 3(11).
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, <https://www.msw.gov.pl> (dostęp: 25.01.2015).

- Narodowy Spis Ludności i Mieszkań 2011. Migracje zagraniczne ludności* (2013), GUS, Warszawa.
- Plan wdrażania dla dokumentu „Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania”* (2014), Departament Polityki Migracyjnej MSW, Warszawa.
- Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania* (2012), Departament Polityki Migracyjnej MSW, Warszawa.
- Rożnowski B., Sieniow T., red. (2013), *Integracja cudzoziemców w Polsce i Europie: perspektywa lokalna*, Instytut na Rzecz Państwa Prawa, Lublin.
- Solga B. (2013a), *Migracje zagraniczne i powroty w województwie opolskim i ich znaczenie w kontekście tworzenia systemu wsparcia instytucjonalnego dla reemigrantów* [w:] *Wypracowanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy*, raport ekspercki, Uniwersytet Opolski, Opole.
- Solga B. (2013b), *Miejsce i znaczenie migracji zagranicznych w rozwoju regionalnym*, Politechnika Opolska, Opole.
- Trevena P. (2012), *Degradacja? Koncepcje socjologiczne, percepcja społeczna a postrzeganie własnego położenia przez wykształconych migrantów pracujących za granicą poniżej kwalifikacji* [w:] H. Grzymała-Moszczyńska, A. Kwiatkowska, J. Roszak (red.), *Drogi i rozdroża. Migracje Polaków w Unii Europejskiej po 1 maja 2004 r.*, Wydawnictwo Nomos, Kraków.
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, Dz.U. z 2013 r., poz. 1650.
- [www 1] Eurostat, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Total_number_of_first_residence_permits_issued_by_reason_in_2013_V2.png (dostęp: 20.01.2015).

THE MIGRATION POLICY OF POLAND AND ITS REGIONAL DIMENSION

Summary: Poland is an important emigration country, where the scale of departure abroad is significant. Because of the fact, a vital element of migration policy that is being created is minimizing negative outcomes of mass emigration and maximizing benefits that result from this process. The number of foreigners that come to Poland increases and it can be expected that, as the social and economical attractiveness of the country grows, this group will be bigger. A discussion concerning the character of immigration policy, especially the integrative one, seems to be unavoidable. An increasing influx of foreigners and a huge scale of emigration become very important in the context of demographical changes' prediction. Significant decrease of population, deep changes in its structure, according to the age and growing old, become an important challenge, that Polish society has to face. Therefore, a migration policy can be a tool for solving problems that result from these changes.

Keywords: emigration, immigration, migration policy.